
UČINKOVITOST REHABILITACIJE KOD BOLESNIKA SA POST-COVID-19 SINDROMOM

EFFECTIVENESS OF REHABILITATION FOR PATIENTS WITH POST-COVID-19 SYNDROME

TATJANA VRGA (vrgatatjana@gmail.com)

OB "Dr. Ivo Pedišić" Sisak

Lora Bolić (lora.bolic@yahoo.com)

OB "Dr. Ivo Pedišić" Sisak

Tatjana Šimunić (tatjana.simunic@yahoo.com)

OB "Dr. Ivo Pedišić" Sisak

Boris Vrga (vrgaboris@gmail.com)

DZ Petrinja

Renata Nenadić (nenadic.renata@gmail.com)

OB "Dr. Ivo Pedišić" Sisak

CILJ

U okviru formiranog multidisciplinarnog tima za liječenje bolesnika sa post-COVID-19 sindromom, analizirali smo podatke ambulantno pregledanih bolesnika na Odjelu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Opće bolnice „Dr. Ivo Pedišić“ u Sisku u razdoblju od 1.6. do 31.12.2021.godine. Cilj je bio ispitati učinkovitost rehabilitacijskih postupaka kod bolesnika s protražiranom multisistemskom prezentacijom simptoma nakon preboljele SARS-CoV-2 infekcije.

METODE I ISPITANICI

Provedeno je retrospektivno istraživanje na uzorku od 38 ispitanika, prosječne dobi 53 godine s dijagnozom post-COVID-19 sindroma uz respiratorne simptome (zaduha, kašalj), umor, muskuloskeletne manifestacije i neurokognitivne tegobe. Kod svakog bolesnika provedena je inicijalna klinička evaluacija pomoću vizualno analogne skale boli (VAS), 6-minute walking distance (6MWD), Short physical performance battery (SPPB), Barthelovog indeksa, dinamometra te Borgove modificirane ljestvice zaduhe. Definiran je individualni terapijski plan baziran na edukaciji bolesnika, provođenju općih kondicijskih vježbi, vježbi disanja i snaženja respiratorne muskulature,

vježbi balansa i propriocepcije te snaženja ciljane muskulature uz nadzor respiratornog fizioterapeuta. Nakon 5 tjedana rehabilitacije, tijekom 3 dana u tjednu, učinjeno je završno mjerenje i klinička procjena učinka provedene rehabilitacije. Statistička obrada uključuje deskriptivnu analizu podataka te t-test za zavisne uzorke i Wilcoxonov test rangova za procjenu statističke značajnosti prije i poslije rehabilitacije.

REZULTAT

Statističkom analizom objektivizirano je statistički značajno smanjenje vrijednosti na VAS boli (t-test = 2.24, $p = 0.03$) te na BORG modificiranoj ljestvici zaduhe (t-test = 5.63, $p = 0.00$), porast vrijednosti 6MWD (t-test = -6.42, $p = 0.00$), snage stiska desne šake (t-test -2.91, $p = 0.01$), Barthelovog indeksa (STS = 2.75, $p = 0.04$) i SPPB testa (STS = 3.34, $p = 0.002$).

ZAKLJUČAK

Na temelju provedenog istraživanja pokazan je statistički značajan učinak rehabilitacije na smanjenje zaduhe i boli te poboljšanje mišićne snage, funkcionalnog kapaciteta, fizičke sposobnosti i stupnja samostalnosti u aktivnostima svakodnevnog života. Medicinska (plućna) rehabilitacija je neophodna i učinkovita kod bolesnika sa post-COVID-19 sindromom.